

**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W GDAŃSKU**

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel. (058) 301-82-11 fax (058) 301-13-14
NIP 583-25-68-765 Regon 000000081

Gdańsk, dnia 18 listopada 2008 r.

P/08/151
LGD-41021-04-08

Pan
Jan Kozłowski
Marszałek Województwa Pomorskiego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w Gdańsku (dalej: „Urząd”), której przedmiotem było pobieranie oraz wykorzystanie przez Samorząd Województwa Pomorskiego (dalej: „Samorząd”) opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w latach 2006-2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 października 2008 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia:

- realizację zadań w zakresie wydawania zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi oraz ustalania i pobierania opłat za ich wydawanie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości,
- realizację obowiązku ustalenia wojewódzkich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także wykorzystanie na ich realizację środków finansowych pochodzących z ww. opłat.

Powyższe oceny wynikają z opisanych niżej ustaleń.

1. W zakresie wydawania zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi oraz ustalania i pobierania opłat za ich wydawanie:

1.1. Pozytywnie ocenia się przestrzeganie zasad i warunków udzielania zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, pomimo stwierdzenia w tym zakresie nieprawidłowości. Ustalono m.in., że we wszystkich 20 zbadanych sprawach:

- wnioski o wydanie zezwoleń dotyczyły przedsiębiorców posiadających siedzibę na terenie województwa pomorskiego, zgodnie z art. 9 ust. 3 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości*¹ oraz miały formę pisemną i zawierały obligatoryjne elementy (art. 9 ust. 3a i 3b ustawy),
- zezwolenia wydane były na okres 2 lat, co było zgodne z art. 9¹ ust. 2 pkt 1 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości*,
- zezwolenia spełniały wymogi formalne określone w art. 107 *Kodeksu postępowania administracyjnego*² (dalej: „kpa”) i wydane zostały w okresie do 24 dni od dnia wszczęcia postępowania, tj. w terminie wynikającym z art. 35 *kpa*.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- wyrażeniu zgody we wszystkich udzielonych zezwoleniach, o których mowa w art. 9¹ ust. 1 pkt 2 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości*, na obrót hurtowy również winami, bez zaznaczenia, że i w tym przypadku zawartość procentowa alkoholu nie może przekroczyć 18% alkoholu; zezwolenia podpisał Wicemarszałek Województwa Pomorskiego, Pan Mieczysław Struk,
- nieudokumentowaniu dat doręczenia zezwoleń we wszystkich sprawach, w których przedsiębiorcy odebrali zezwolenia osobiście (10), co było niezgodne z art. 46 *kpa*,
- nieumieszczeniu we wnioskach o wydanie zezwolenia informacji o późniejszym doręczeniu dowodu wpłaty (13 zbadanych spraw), co było niezgodne z § 3 ust. 3 *rozporządzenia w sprawie rodzaju dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi*³.

¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 ze zm.).

² Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 ze zm.).

³ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie rodzaju dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, wzorów wniosków oraz wzorów informacji o sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. Nr 60, poz. 614).

- 1.2. Opłaty za wydanie zezwoleń w 18 z 19 zbadanych spraw, w których był wymóg wniesienia opłaty, zostały ustalone w prawidłowej wysokości. Opłaty te obliczono i pobrano w wysokościach określonych w art. 9² ust. 3 i 4 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości*. Natomiast w jednym przypadku wniesiono opłatę zaniżoną o 100 zł co, według wyjaśnień pracownika Departamentu Infrastruktury w Urzędzie, było spowodowane pomyłką. Opłaty za zezwolenia wnoszone były terminowo, tj. przed ich wydaniem, zgodnie z art. 9² ust. 2 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości*.
- 1.3. W badanym okresie pracownicy Urzędu przeprowadzili 2 kontrole przedsiębiorców prowadzących hurtowy obrót napojami alkoholowymi, w zakresie zgodności prowadzonej działalności z warunkami zezwolenia pomimo, iż marszałkowie województw nie posiadają ustawowego upoważnienia do dokonywania kontroli w tym zakresie. Przepis art. 77 ust. 3 *ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*⁴ stanowi, iż zakres kontroli określają odrębne przepisy. W przypadku ww. działalności jest to *ustawa o wychowaniu w trzeźwości*, w której nie określono takiego zakresu, a tym samym pracownicy Urzędu nie mieli podstaw do przeprowadzenia kontroli przedsiębiorców w zakresie zgodności prowadzenia działalności gospodarczej z warunkami zezwolenia. Upoważnienia do przeprowadzenia ww. kontroli podpisał Pan Marszałek.
- 1.4. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do Urzędu żadne informacje od innych organów kontroli i inspekcji o stwierdzonych nieprawidłowościach w korzystaniu z zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi.
- 1.5. W badanym okresie większość przedsiębiorców prowadzących sprzedaż hurtową napojów alkoholowych nie złożyła informacji o wielkości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim (za 2005 r. – ponad 65% przedsiębiorców, za 2006 r. – ponad 60% przedsiębiorców i za 2007 r. – ponad 70% przedsiębiorców), pomimo iż zgodnie z art. 9⁴ pkt 1 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości* złożenie ww. informacji było jednym z warunków prowadzenia tego rodzaju działalności. Pomimo niezłożenia ww. informacji Pan Marszałek nie korzystał z prawa określonego w art. 9⁵ ust. 2 pkt 1 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości*, cofnięcia przedsiębiorcom zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi. Dopiero w trakcie kontroli NIK pracownicy Urzędu podjęli działania w celu wyegzekwowania od przedsiębiorców złożenia tych informacji.

⁴ Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.).

2. W zakresie ustalenia wojewódzkich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także wykorzystania na ich realizację środków finansowych pochodzących z ww. opłat:

2.1. Samorząd wywiązał się z obowiązku ustalenia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz programu przeciwdziałania narkomanii. W badanym okresie Samorząd realizował Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006-2010 i Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010, które uchwalił Sejmik Województwa Pomorskiego, dalej: „Sejmik”. Opracowanie ww. programów zostało poprzedzone udokumentowaną analizą uwarunkowań dotyczącą m.in. alkoholizmu i narkomanii. Programy zostały opracowane zgodnie z wymogami art. 4 ust. 1 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości* i art. 9 ust. 1 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*⁵.

W Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010 nie wskazano natomiast jednostki, która realizowała ww. Program, pomimo obowiązku określonego w art. 9 ust. 4 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*.

2.2. Zarząd Województwa Pomorskiego przedstawił Sejmikowi sprawozdania z realizacji ww. programów, które były częścią sprawozdań rocznych z wykonania budżetów województwa. Radni Sejmiku nie zgłaszali uwag do realizacji zadań w zakresie zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi.

2.3. Urząd w pełni wywiązywał się z wynikającego z art. 9³ ust. 1 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości* obowiązku przeznaczania dochodów uzyskanych z opłat za wydane zezwolenia wyłącznie na finansowanie realizacji zadań określonych w ww. programach. W latach 2006-2007 Urząd uzyskał z tytułu tych opłat dochody w łącznej kwocie 3.515.000 zł. W tym samym czasie poniesiono wydatki związane z realizacją ww. programów w łącznej wysokości 3.617.354 zł.

2.4. Urząd prawidłowo realizował wydatki finansowane z ww. opłat. W wyniku badania wydatków poniesionych w 2007 r. stwierdzono, że:

- wszystkie wydatki w rozdziałach 85153 i 85154 poniesiono na finansowanie zakupów i przedsięwzięć służących realizacji zadań w zakresie zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi,

⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.).

- dotacje na realizację ww. zadań udzielano zgodnie z przepisami *ustawy o finansach publicznych*⁶ i innych ustaw szczególnych,
- we wszystkich umowach o udzielenie dotacji określono przeznaczenie środków objętych dotacją, a ich rozliczenia dokonano na podstawie sprawozdań merytorycznych i dowodów księgowych,
- przy udzielaniu zamówień publicznych na realizację ww. zadań przestrzegano przepisów o zamówieniach publicznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Jednoznaczne określanie w wydawanych zezwoleniach, o których mowa w art. 9¹ ust. 1 pkt 2 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości*, procentowej zawartości alkoholu w napojach alkoholowych dopuszczonych do obrotu hurtowego.
2. Dokumentowanie dat doręczenia stronom zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi.
3. Spowodowanie zamieszczania we wnioskach o wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi informacji o późniejszym doręczeniu dowodów wpłat w przypadkach niezłożenia takich dowodów wraz z wnioskami.
4. Wyegzekwowanie kwoty 100 zł od przedsiębiorcy, który uiszczył opłatę za wydanie zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w kwocie niższej od należnej.
5. Nieprzeprowadzanie kontroli przedsiębiorców w zakresie zgodności prowadzonej działalności z warunkami zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi.
6. Wskazanie w wojewódzkim programie przeciwdziałania narkomanii jednostki, która go realizuje.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Gdańsku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

⁶ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249 poz. 2104 ze zm.).

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Do wiadomości:

Delegatura NIK w Poznaniu